

শ্ৰীভজনবিলাস পদ্ধতি ।

বৈষ্ণৱা

শ্ৰীযুক্ত কাশীনাথ দাস
বিবৰ্চিত ।

.....

শ্ৰীলাহিৰাম তালুকদাৰ
প্ৰকাশক ।

আসাম কামৰূপ, বজালী বামাখান ।

প্ৰথম ভাৰতবৰ্ষ ।

কলিকাতা,

৬নং কলেজ-স্কোয়াৰ, সাম্য যন্ত্ৰে,
আবদুল বাতিল দ্বাৰা মুদ্ৰিত ।

১৯১৫ ।

বেছৰ্ৱো তিনি আনা মাগন ।

শ্ৰীভজনবিলাস পদ্ধতি ।

DISTRICT LIBRARY
(HEM BARUA COLLECTION)

বৈষ্ণবাগ্ৰগণ্য TEZPUR.

শ্ৰীযুক্ত কাশীনাথ দাস

বিৰচিত ।

—•••—
শ্ৰীলাহিৰাম তালুকদাৰ

প্ৰকাশক ।

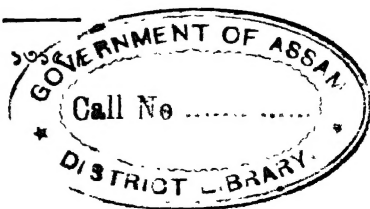
আসাম কামৰূপ, বজালী বামাখাটা ।

—•••—
প্ৰথম ভাগৰণ ।
—•••—

কলিকাতা,

৬নং কলেজ-স্কোয়াৰ, সাম্য যন্ত্ৰে,

আবদুল লতিফ দ্বাৰা মুদ্ৰিত ।

পাতনি ।

পাঠক ! এই পুথিখন মোৰ ওচৰৰ ব্ৰহ্মপুৰ গ্ৰাম নিবাসী
ভাগতী শ্ৰীল শ্ৰীযুক্ত সৰ্বানন্দ বেদান্তবাগীশ মহাশয়ক দেখুৱাই
ছিলোঁ। তেওঁৰ কথা মতেই সাধুগুৰু, ব্ৰাহ্মণ, বৈষ্ণৱ, ভকত ও
অভকত সকলোৰে লাগতীয়াল। ইয়াত যিমান সাক্ষী কথা
থাকিল, তিনি অনা পয়চাতে ইমান শাস্ত্ৰৰ সাৰ একেলগে পোৱা
কঠিন। ইয়াক মইও ভাবি চালোঁ, আপুনা লোকেও দৰৈ গমি
চাওঁক ; এটা মিচা কথাৰ সাধাৰণ সাক্ষী তিনিজন যদি ভালকৈ
একে মুখে আদালতে দিব পাৰে, সেয়ে সচাবুলি প্ৰমাণ হয়।
ইখলত ভাগবত, সন্যোহন তন্ত্ৰ, উদ্ভট্ট চন্দ্ৰিকা, গৌতমীয় তন্ত্ৰ,
পদ্ম পুৰাণ, আদি পুৰাণ, গোড়ুৰ পুৰাণ ও পৰাশৰ সংহিতা প্ৰভৃতি
দহ বাৰ জন ভদ্ৰ ভদ্ৰ সাক্ষী দিয়াতো যদি শ্ৰীভজন বিলাস পদ্ধ-
তিৰ কথা মিচা বলে, তেন্তে জানিব পাবিলোঁ বিচাৰপতি হিংসাৰ
বাহিৰহে আইনৰ ভিতৰলৈ নগল। এতেকে অহিংসা পৰমধৰ্ম
ইকথা যেন সকলোৰে মনত থাকে এই প্ৰাৰ্থনা। ইতি

প্ৰকাশক ।

PLEASE HANDLE THE BOOK CAREFULLY

শ্ৰীশ্ৰীকৃষ্ণচৈতন্যচন্দ্রায় নমঃ ।

শ্ৰীভজমবিলাস পদ্ধতি ।

তংবন্দেবৈষ্ণবগুৰংপদানন্দসুশীতলং ।

যৎপ্রসাদান্ময়াহজ্ঞস্তত্ত্ৰিশাস্ত্ৰবিলোকণং ॥

আত্ম-নিবেদন ।

(পদ)

বন্দো আচ গুৰু পিতা মাতাৰ চৰণ ।

যাৰ উপদেশে দীক্ষা গুৰু দৰশন ॥১॥

(১) দীক্ষাগুৰু দীক্ষাবীজ ৰোপন কৰিয়া ।

আপুনি কান্দাৰি হই কান্দাৰ ধৰিয়া ॥২॥

(২) শিক্ষাগুৰু ঘাটেনৌকা দিলেক লগাই ।

ভাবিচাওঁ এনে উপকাৰী পাওঁ কৈই ॥৩॥

(১) দীক্ষায় শৰণ, শৰণে গুটি ।

(২) শিক্ষায় ভজন, ভজনে গছ ।

DISTRICT LIBRARY
(HEM BARUA COLLECTION)

শিক্ষাশুর কলে হরি ভজিবাব কথা ।

নিচিনিয়া ভজা যদি হইবে অন্যথা ॥৪॥

(৩) শুক্ল, বক্ত, পীত, কৃষ্ণ ভাগবতে কয় ।

যুগ অবতাবে এই চারি বর্ণ হয় ॥৫॥

সত্যযুগে শুক্ল বর্ণ হংসরূপে যেই ।

ত্রেতাতে কপিলমুনি বক্ত বর্ণ সেই ॥৬॥

দ্বাপরতে কৃষ্ণরূপে নন্দর ঘরত ।

অবতার হই লীলা কবিল বক্ত ॥৭॥

পীতবর্ণে গোবর্ন শুনা বাপভাই ।

কলিযুগে হইল শ্রীচৈতন্য গোসাঁই ॥৮॥

ইকথাত যদি কারো সন্দেহ মনত ।

সর্ব ধর্ম সারে স্তুতি চোরা প্রথমত ॥৯॥

তদন্তরে পুরাণাদি আনু শাস্ত্র চাই ।

মিছাপোরা মন্দবলা ছনাই ছনাই ॥১০॥

সত্য যুগে ধ্যান যেনে ত্রেতা যে যুগত ।

যজ্ঞ, দানে ধর্ম বুলি লোকত প্রখ্যাত ॥১১॥

ভাগবতে ।

(৩) “আসন বর্ণাস্তয়ৈশ্চগৃহানতন্ত্রযুগতনু ।

শুক্লং বক্তং পীতং কৃষ্ণং ত্রৈলোক্যমুদিতং ॥”

পূজাতে কাতৰ যত দ্বাপৰৰ লোক ।
 কলিযুগে হৰিনাম বিনে অন্তে শোক ॥১২॥
 যদি এনে কথা আছে সমস্ত লোকৰ ।
 (১) গোঁৰ নবুলিলে কৃষ্ণে নেদে উপকাৰ ॥১৩॥
 চাৰি যুগে চাৰি হৰি চাৰি ৰূপ ধৰে ।
 যুগ অবতাবে চাৰি ধৰ্ম্মক আচৰে ॥১৪॥
 যি যুগৰ যি মানুহ সি যুগৰ হৰি ।
 সাৰ কৰি ধৰা এহি শাস্ত্ৰৰ বাতৰি ॥১৫॥
 কলিযুগে গোঁৰহৰি বিচাৰতে কয় ।
 এহি মতে চিনিজানি ভজিবা নিশ্চয় ॥১৬॥
 ভাগবতী ভক্তিৰ যি এই স্মৰিচাৰ ।
 আক নাজানিয়া মাত্ৰ কৰে ব্যভিচাৰ ॥১৭॥
 এই কথা শিক্ষাগুরু মীমাংসা স্থলত ।
 বুজাইয়া কলে ভজনৰ বীতি যত ॥১৮॥
 এনে শিক্ষাগুরু পদে পৰিনত হুই ।
 লবাবুঢ়া সবাবো আগত কহু এই ॥১৯॥

সন্মোহন তন্ত্ৰে ।

- (১) "গোঁৰতেজবিনায়ন্ত্ৰামতেজসমৰ্চয়েৎ ।
 অপেহা বাধ্যতেকাপিসতবেৎপাতকিনীবে ॥"

মই মূৰ্খ মোৰ দোষ গুণক ন ধৰি ।
 সাৰক গ্ৰহণ কৰা মূলত বিচাৰি ॥২০॥
 বচনা কৰিলোঁ ই য়ে ভজন বিলাস ।
 হই নুই ভাবি চোৱা কহে কাশীদাস ॥২১॥#

ভ. জ. ন ।

(ভ) ভ'কয় ভব সংসাৰে, কেউহে চিনিব পাৰে,
 পদ্যৰ স্বৰূপ সূধাভাণ্ড ।

আছে ভ্ৰমৰ যিহই, সূধাতৃপ্তি পনুৱাই,
 খাই ই যে আচৰিত কাণ্ড ॥২২॥

ভেক হই বাঞ্চা কৰে, গুৰিলৈ যাব নোৱাৰে
 নোপাবয় তাহাৰ যি বস ।

যেনে অগ্নি দেখি কীট জাস দেই সেই মত,
 সততে থাকিব তাৰ যশ ॥২৩॥

(তথাহি)

উদ্ভট চন্দ্রিকায়াং ।

“মধুলুকুভঙ্গ যথাপুষ্পাং পুষ্পান্তবঃব্রজেৎ ।
 জ্ঞানলুকশিষ্যতথাগুৰ্বাংগুৰ্বাস্তবং ব্রজেৎ ।”

(কথা)

এই সংসাৰত পদ্মৰ নিচিনা এতা অমৃতৰ কলহ আছে ; তাক কেৱে চিনিব পাৰে কেৱে নোৱাৰে । এই কাৰণ উদ্ভট চন্দ্ৰিকা নামে এখন পুথিৰ মতলৈ'ত কৈছে মধুৰ লোভত যেনেকৈ মউমাখি সকলে ইফুলৰ পৰা সিফুললৈকে মউ বিচাৰ কৰে, সেইৰূপ জ্ঞানৰ লুভিয়া শিষ্য সকলে, ইগুৰ পৰা আন গুৰুত্ জ্ঞান লোৱাকেই ইথলত ভ্ৰমৰ কৈছে । লৰচৰ কৰিব নোৱাৰাকেই ভেক কৈছে । ভ্ৰমৰ গুৰুৰ কৃপাতে সুধাভাণ্ড চিনি সুধা খালে, ভেকে ইঠাইৰ পৰা আন ঠাই যাব নোৱাৰা গতিকে খাবলৈ দূৰে খায়ক, মিঠেৰ কলহ বুলি চিনিয়ে নেপালে । ইয়াত ভ্ৰমৰৰ ভজনেহে উচিত ।

তাৰ পটন্তৰ ।

(ছলডী)

অতি পূৰ্ব কালে, প্ৰাচীন বৰ্হি ৰজা,
পশ্চিম সাগৰ কূলে ।

শ্রীভজন বিয়াস পদ্ধতি ।

আছে কত দিন, এনে সময়ত,

নাৰদক লগ পালে ॥২৪॥

ঝাষিয়ে স্মৃধিলা, কি কৰিছা বজা,

বৰ কৰ্ত দেখোঁ মনে ।

বজাই উত্তৰ, দিলে প্রভু মই,

হীন ভজন সাধনে ॥২৫॥

পূৰ্ব সাগৰৰ, পাৰ পৰা আসি,

পালোঁ পশ্চিম সাগৰ ।

তথাপিতো মন্ত্ৰ, সিদ্ধ হোৱা নাই,

কিনু দুৰ্বাসনা মোৰ ॥২৬॥

দাঁত সৰি গল, ভুক পকাইলোঁ,

অঙ্গ ও অবশ হৈল ।

গুক দিয়া নাম, জপতে জপতে,

হাতৰ খেদালোঁ চাল ॥২৭॥

নাৰদে বোলন্ত, শুনা মহাবজা,

সম্প্ৰদানোহোৱা গুক ।

আশ্ৰয় কৰিলে, নিষ্ফল হোৱয়,

নহে বাঞ্ছা কল্পতক ॥২৮॥

ভ, জ, ন ।

এতেকতে তুমি, সম্প্রদায় গুরু,
আশ্রয় কৰিয়া লোৱা ।

নহলে তোমাৰ, সাধন নহব,
কোটিকল্প যদি চোৱা ॥২৯॥

তেতিয়া বজাই, কহিলা দুনাই,
আৰু কৈক লাগি যাওঁ ।

কৃপাগুণে মোৰ, সংশয় ছেদিও,
আপুনাৰে শিষ্য হওঁ ॥৩০॥

বজাৰ বচন, শুনি দেব ঋষি,
মন্ত্ৰ দিয়া চলি গৈলা ।

কহে কাশীদাস, ভজন বিলাসে,
দেখা কি বকম খেলা ॥৩১॥*॥

ভাগবতেও গোঁতমীয়তন্ত্ৰে ।

“সম্প্রদায়বিহীন যে মন্ত্ৰেষ্ঠ নিষ্ফলামতা ।
সাধনঞ্চ ন সিদ্ধতি কোটি কল্প শতৈৰপি ॥”

(কথা)

ভাগবতে আৰু গোঁতমীয়তন্ত্ৰতো কৈছে সম্প্র-
দা নাইকিয়া গুরুদিয়া নাম মন্ত্ৰএক কোটি কল্প

জপ কৰিলেও তাৰ পৰা একো ফল নধৰে । এতেকে
পুনৰ গুৰু কৰিব পাৰি যে, ইবিষয় ভ'য়ে উদ্ভট
চন্দ্রিকা, ভাগবত ও গৌতমীয় তন্ত্ৰ এই তিনিখন
শাস্ত্ৰক সাক্ষী দিছে ।

জ, ন ।

(জ) জ'এ কয় বিঙ্গিয়ায়, জনমিয়া যি ধৰায়,
সমস্ত বিধান আছে খাই ।
ব্ৰহ্মাৰ মাটিত যাব, চ'হৰ নাই কাৰবার,
এহেন চহকি বেছি নাই ॥৩২॥
জীবন থাকোঁতে জন্ম, লব পাৰে হেন ক্ষম,
আছে যাব সেই ভাগ্যবান ।
আৰু চিন্তামনিপূৰে, কোনে আনাগুনা কৰে
চিনি লোৱা হইয়া নিপুন ॥৩৩॥*

শিবোমা সম্বাদে ।

“শূনু দেবী প্রবক্ষ্যামি চৈতন্য পৰমাত্মতং ।
বিনা চৈতন্য মন্ত্ৰে ন জীবহৌন বপুঃ যথা ॥”
ভাবচুৰামনিয়ে ।
চিন্তামনিপূৰ চৈব গুপ্ত চন্দ্র গ্রাম স্তথা
ইত্যাদি ।

(কথা)

শিবোমাসম্বাদ আৰু ভাবচুৰামনি পুথিবস্তুত
লৈজ'এ গেৰিএ গেৰিএ কৈছে, এই সংসাৰত জনমি
যোনে ব্ৰহ্মাৰ মাটিত খেতি ন কৰিবৰ মনে বিধান
বোৰ খাই এতালে, সেয়ে ডাঙ্গৰ চহকি । আৰু
যোনে চৈতন্য মন্ত্ৰ লৈছে, তেওঁয়ে জীবন থাকোঁতে
জন্ম লৈছে । সিজনই চিন্তামনিপূৰকত্ কোনে
কিহৰ আনাগুনা কৰে তাৰ খবৰ জানে । নহলে
জীবনতে মৰা জানিবা ।

ন ।

(ছবি)

(ন) নএৰ নতুন বসে, বসিকে কৰয় বস,

কি বকম পাৰে বুজিবাক ।

পাইছে যি তাৰ গন্ধ, বসিক সমাজে বন্ধ,

সহজ মানুহ বলে তাক ॥৩৪॥

অফুট মহাপাশ চিৰি, পৰিহৰি দূৰ কৰি,

সিজন হইছে সাবধান ।

নিন্দায়ে বন্দনা তাৰ, একো নাই সাৰাসাৰ,

স্তবন পূজন মানামান ॥৩৫॥

সহজ ভজন ধৰি, জ্ঞান কৰ্ম আশা এৰি,
হৰি কথা আলাপে যি ৰহে ।

ভালে গেল তাৰ কাল, গেল মোৰ বৃথা কাল
ভজনবিলাসে কাশী কহে ॥৩৬॥*

(কথা)

পৰাশৰ সংহিতাৰ মতলৈ ন' কৈছে কি ন এৰ
নতুন ৰস সি কত আছে ? তাক যোনে জানে,
সেয়ে ৰসিক ও সহজ (অৰ্থাৎ সত্য) মানুহ তাৰ
ভজনো সত্য । সি অষ্ট মহাপাশ চিৰি আগয়ে
সাবধান হৈছে । তাৰ ভাল বেয়া একো নাই ।
নিন্দায়ে সেবা কৰাৰ নিচিনা, স্তব স্তুতি যে অপমানৰ
তুল্য । এতেকে যদি বৃথা দিন কটাব নুখোঁজা,
তেন্তে অন্য ধৰ্ম্ম কৰ্ম্মৰ আশা এৰি চিনি জানি হৰি
ভজা ও হৰি কথাত মগ্ন হোৱা ; এয়ে তুল্লভ মনুষ্য
জন্মৰ স্বধৰ্ম্ম, নহলে আৰো চোঁৱাশি লক্ষ নৰক
ভোগ কৰিব লাগিব ।

— — —
ৰসিকৰমত ।

(লেছাড়ি)

ৰসিক সমাজে এই মত, অৰসিক পক্ষে বিপৰীত,
তথাপি নহলে নোহয় এহি কাৰনে ।

লংক্ষেপে জনাওঁ কিছুমান, শুনা সবে আত দিয়া কান

ভাবৰ বিকাৰে নোক্ষেপিব কাৰো মনে ॥৩৭॥

গুৰু দণ্ডে মন ভজা গুৰু, লঘূকে কৰিও যত্নে গুৰু

তেবে সে পাইবা ফল যে বাৰ মাহিয়া ।

সঙ্ক্যাকে কৰিব যোনে বঙ্ক্যা, তাৰে অৰ্দ্ধ ৰাত্ৰি হব সঙ্ক্যা

বেৰা থকা ঘৰে নহে তাৰ লাগতীয়া ॥৩৮॥

তন্ত্ৰোত নহোৱা মন্ত্ৰ লই, অদীক্ষিত শিষ্য নিজে হই,

গন্ধহীন চুয়া চন্দন ফুলে পুজিও ।

অজ্ঞান স্বৰূপ কুশাসনে, বসি সঙ্ক্যা কৰ সঘতনে

মুণ্ড নাই দণ্ডবতে গুৰুক সেবিও ॥৩৯॥

কাকত্যাৰ জলে কৰি স্নান, জ্ঞানকে কৰিও সদা ধ্যান,

আহুক কৰিবা প্ৰতি সমাবস্থা ৰাতি ।

নিশাহীন মদ খাই দিনে, মাঠোয়াল হোৱা সৰ্ব্বক্ষনে

বেহুশ নহবা হলে পৰে হবক্ষতি ॥৪০॥

জন্মলই খাব গোঁজে বাপ, তিল মাত্ৰ তাত নাই পাপ

বাপৰ ধনে ধনৌ থাকে মাকৰ লগত ।

মাকৰ মত বাপচিনি লই, তাকে জন্মদাতা বুলি কই,

বসি ৰঙ্গ চায়েপিতৃ মাতৃৰ আগত ॥৪১॥

কলিতে দ্বাপৰ কালমিলে, দিয়াশিক্ষা গুৰু আৰোকলে,

জিয়ালৈমৰাকান্দে গুণ্ণা নদীৰ কুলে ।

ভজন বিলাসে দেখি শুনি, চিন্তাকৰ মনচিন্তামণি
নহলে বিপদে পৰিবা যে কাশী কলে ॥৪২॥*

অষ্টমহাপাশ ।

পৰাশৰ সংহিতায়াং ।

“ঘৃণা লজ্জাতথা ভয়ং যুগুপসা স্মৃতি পঞ্চম ।
কুলমানতথাশীলং অষ্টপাশ প্রকীৰ্ত্তিতা ।
পাশবদ্ধ ভবেৎজীব পাশমুক্ত সদাশিব ॥”

(কথা)

এলাহ, লাজ, ভয়, নিন্দা, পৰিণাম চিন্তা, কুল,
মানও নত্ৰতা এই আঠখন বৎসাকৰ জাল, ইয়াৰ
ভিতৰত থাকিলে জীব, বাহিৰহলেই শিব ।

ভয়পাশ ।

দৈত্যৰ কুলত, প্রহ্লাদ ভকত,
সকলোৰেতাকজানে ।

হৰি বলা দেখি, বাপেকে নসহি,
সাজিলমাৰিব প্রাণে ॥৪৩॥

হাতীজাপেদেই, বিষক খুৰাই,
তপত তেলত আৰ ।

ফেলাইয়া দিয়া, মাৰিব নোৱাৰে,

ঈশ্বৰ সহায়তাৰ ॥৪৪॥

ৰাপৰ তাৰণা, যমৰ যাতনা,

সিওভাল যেন লাগে ।

তাক ভয়এৰি, বলেহৰি হৰি,

সদা হৰি মনে যাগে ॥৪৫॥

ভয় পাশ চিৰি, হৰি মনে ধৰি,

প্রহ্লাদ তৰিয়া যায় ।

কহে কাশীদাসে, ভজন বিলাসে

কৰিব নেলাগে ভয় ॥৪৬॥*

(কথা)

ইয়াৰ তাৎপৰ্য্য এই, ভক্তি পথত অনেক বিঘ্ন
সেয়ে ভয় পাশ ; তাক ভয় ন কৰি যোনে কৰে
সেয়ে শিব । তাক হিংসা কৰিও কোনে একো
কৰিব নোৱাৰে । তাৰ পহিলা সাক্ষী প্রহ্লাদ ।

লজ্জাপাশ ।

আদি পুৰানত ।

বৈষ্ণৱান ভক্তকৌন্তেয় মাভজ চান্ধ দেবতা ।

পুনাস্তি বৈষ্ণৱাসৰ্বে সৰ্বদেৱানিদং জগত ॥

(পদ ।)

হস্তিনাপুৰত মহাবজা যুধিষ্ঠিৰ ।
 সভাপাতি বসিয়াথাকন্ত নিবন্তৰ ॥৪৭॥
 একদিন পাত্ৰমন্ত্ৰি সহিতে তথাত ।
 সুধিলা কহিলা কথা কৃষ্ণে অৰ্জুনত ॥৪৮॥
 কোৱা সখি এহেন দুৰ্লভ জন্ম পাই ।
 সাধু সঙ্গ নকৰি কিসক আছাচাই ॥৪৯॥
 বৈষ্ণবক ভজাপূজা কৰা বৈষ্ণবক ।
 নভজিবা নিচিন্তিবা অন্য দেবতাক ॥৫০॥
 আজি কালিকৰি দিন গেল কাল আসি ।
 ওচৰ ছাপিল তথাপিতো বৈলা বসি ॥৫১॥
 অৰ্জুনে বোলন্ত সখি সদৃশক আশে ।
 আছিলেঁ অপেক্ষা কৰি ইমান দিবসে ॥৫২॥
 আৰ ভাল বেয়াদোষ গুণক নচাওঁ ।
 কালি পৰভাত কালে যাকে লগ পাওঁ ॥৫৩॥
 তাকে গুৰু মানি জ্ঞান লভিবোঁছ মই ।
 কৰিলেঁ প্রতিজ্ঞা এই জানিবা নিশ্চই ॥৫৪॥
 ইকথা শুনিয়া কৃষ্ণে মনতে ভাবিয়া ।
 মায়া কৰি হইল চড়াল মহলিয়া ॥৫৫॥

মূৰত পাগৰি বান্ধাহাতত টকন ।
 একান্দিয়া কান্ধে ম'ছ কৰিষা বহন ॥৫৬॥
 মুখত তাম্বুল লাহে লাহে পগলাই ।
 পৰদিন সেই পিনে বজাৰ লৈয়াই ॥৫৭॥
 দেখিয়া অৰ্জুনে আসি সমীপ ছাপিলা ।
 ভূমি মোৰ গুরু বুলি কহিব লাগিলা ॥৫৮॥
 প্রতিজ্ঞা কৰিছেঁ। কালিয়াকে লগপাওঁ ।
 তাকে গুরু মানি এই জীবন কটাওঁ ॥৫৯॥
 চড়ালে কহিছে বাপা দিনে জাল পাতি ।
 মাছ মাৰি ভাত খাওঁ মইহীন জাতি ॥৬০॥
 গুরুৰ নিয়মকিবা কবানক তাক ।
 এৰি দিয়া যাওঁ মই মাছ বেছিবাৰ ॥৬১॥
 তথাপি নুশুনে কথা পাণ্ডুর তনয় ।
 বলে উপদেশ দিরা হইয়া সদয় ॥৬২॥
 এবাবগোৱাৰি মন্ত্ৰ কানন্ত জপিয়া ।
 দিয়া চলি গৈলা মাছ বেছিৰ লগিয়া ॥৬৩॥
 আছে কত দিন কাকোকায়ো দেখাদেখি ।
 নাই গুরু শিষ্য নিজ মনতে উপেখি ॥৬৪॥
 পৰে একদিন গুরু আগৰ নিচিনা ।
 চল কৰি বজাবত কৰ বিকাৰিনা ॥৬৫॥

এই মনে রাজ সভাসম্মুখে দি যাই ।
 দেখি কৃষ্ণে অৰ্জুনক সম্মুখি মাতই ॥৬৬॥
 হেৰাসথি যিগুরুৰ কথাক কৈছিল।
 গৈলা সেই গুরু দেখেঁ। বসিয়া থাকিলা ॥৬৭॥
 যতে ততে গুরুক সাক্ষ্যাত যদি পায় ।
 অষ্টাঙ্গে পৰিব লাগে সাধু শাস্ত্রে কয় ॥৬৮॥
 গুৰিকে নগলা আৰ প্ৰণামৰ কথা ।
 নকওঁ দেখিলেঁ। যেন নতুন ব্যবস্থা ॥৬৯॥
 অৰ্জুনে কহিলা বহু লোক থকা দেখি ।
 মন্দবলি বৰভয়ে নগলোঁহু সখি ॥৭০॥
 কৃষ্ণে বলে এই পাপে চৌষষ্টি নৰক ।
 ভোগিব লাগিব সখি পৃথক পৃথক ॥৭১॥
 শুনিয়া অৰ্জুনে মনে বৰ ভয় পাই ।
 কি হব বুকৰ সখি কি কৰ উপাই ॥৭২॥
 শ্রীকৃষ্ণ কহিছে তুমি গুরু সমীপত ।
 মোৰাতেওঁ দিব ইকথাৰ যি সম্মত ॥৭৩॥
 হেন শুনি গৈলা পাছে কুন্তৰ নন্দন ।
 বিচাৰিয়া পাইলা যাই গুরু দৰশন ॥৭৪॥
 তেঠেকানি বাৰি বান্ধি পানীৰ মাজত ।
 জালধৰি বহি আছে তাৰ উপৰত ॥৭৫॥

তৈবপবামাত লগাই অৰ্জুনত কয় ।
 কিসক আসিছা বাপা দেখিছানে ময় ॥৭৬॥
 যাবলৈ নোৱাক কোৱাকিব। অধস্তৰ ।
 দুবহুস্তে দেখি মোৰ কপিছে অন্তৰ ॥৭৭॥
 অৰ্জুনে বোলয় শ্ৰুতু আগেদি আমাৰ ।
 অলপতে গৈছিল। যি মাছ বেছিবাৰ ॥৭৮॥
 সেই দিন মই বহু লোকৰ মাজত ।
 আছিলেঁ। নগলেঁ। কৰি বাৰ দণ্ডবত ॥৭৯॥
 এই অপৰাধে মোৰ চৌমণ্ডি নৰক ।
 ভোগিবা বুলিয়া কৃষ্ণে কহিলেক মোক ॥৮০॥
 হুইনুই ইকথাৰ সন্দেহ ভঞ্জন ।
 কৰিব পঠালে সখি আপুনাৰ খান ॥৮১॥
 যদি সত্য হয় তেবে এই অধমক ।
 হিত উপদেশ দিয়া ঘোষ ঢাকিয়োক ॥৮২॥
 গুৰু কলে মিছানহে সাক্ষাতে কৃষ্ণক ।
 বাতি দিনে দেখি আছা তথাপি পাতক ॥৮৩॥
 কিনু বিপৰীত কথা স্মৃতি আহাগই ।
 তেবেসে উপায় দিব পাৰিবোঁহু মই ॥৮৪॥
 গুৰু আছা পাই ধনঞ্জয় চলি গৈলা ।
 কৃষ্ণৰ আগত সব বৃত্তান্ত কহিলা ॥৮৫॥

বলে সখি গুরুকলে কথা মিছায়ুই ।
 কিন্তু তুমি দেখি আছা কৃষ্ণক সদাই ॥৮৬॥
 তথাপি তো লেখে পাপ কবলে নোবাক ।
 এহি বুলি শঙ্কামনে পঠিয়ালে গুরু ॥৮৭॥
 শ্রীকৃষ্ণ কহিলে সখি গুরু তুচ্ছ যাব ।
 সাগরে গোখুজ যেন হেলেহয়ে পার ॥৮৮॥
 গুরুভিন্ন করি ইচ্ছ সাধন করিব ।
 এনেবিধি কোন শাস্ত্র সদাচারে দিব ॥৮৯॥
 এতকতে যোরা তুমি গুরু যথা তথা ।
 অফাঙ্গে পরিবাযাই কবা এই কথা ॥৯০॥
 গৈলেক অর্জুন পরে গুরুর পাশক ।
 আদি অন্ত কথামানে সব কহিলেক ॥৯১॥
 আহা যোরা অর্জুনর দুঃখ বাকি নাই ।
 দেখিয়া দয়ালু গুরু দয়া বহলাই ॥৯২॥
 কলে তুমি যাই কবা তোমার সখিক ।
 চৌষষ্ঠি নবক নাম লেখি দিয়া মোক ॥৯৩॥
 লেখাত যেতিয়াতিনি কুৰি চাৰিখন ।
 হবতার উপবেদি কৰিবা ভ্রমণ ॥৯৪॥
 কবা সখি এই মই চৌষষ্ঠি নবক ।
 ভ্রমন কৰিলেঁ। এবেদোষ ক্ষেমিয়োক ॥৯৫॥

PLEASE HANDLE THE BOOK CAREFULLY

শ্ৰীভজন বিলাস পদ্ধতি ।

১৯

এহি বুলি চৰণত পৰিবা বপাই ।

দোষ কটাযাব আক জানিবা নিশ্চই ॥৯৬॥

গুৰু উপদেশে যাই কৃষ্ণৰ আগত ।

কহিলা কৰিলা বীতিমত কাৰ্য্য যত ॥৯৭॥

পাবা নাই লজ্জা পাশ চিৰিব অজ্জুন ।

গুৰু কৃষ্ণ অনুগ্রহে পাইলা পৰিত্ৰাণ ॥৯৮॥

এয়েলজ্জা পাশ এলেথিয়া লাজ যাৰ ।

তিনি কুৰি চাৰিখন নৰক তাহাৰ ॥৯৯॥

বাকি জাল ভজন বিলাসে নভাসিলেঁ ।

কাশীদাস কহে মহাজনক ডৰালেঁ ॥১০০॥*

যোণিলিস্ততন্ত্ৰে ।

যত্ৰতত্ৰ গুৰুং দৃষ্টি তত্ৰতত্ৰ কৃতাঞ্জলি ।

দণ্ডবত্ৰ প্ৰণামং ভূমৌছিন্ন মূলতৰু যথা ॥

(কথা)

যতে ততে গুৰুক লাগ পালেই গুৰি কটাগছৰ
নিচিনাদীঘল হৈ পৰিব লাগে ; যোনে লাজতে
নপৰে সেয়েজীব ইয়াৰ পহিলাসাকী অজ্জুন ।

—

চৌবাশিলক্ষ নবক ।

(তথাহি)

স্বাববে লক্ষ বিংশত্ৰাং জলজং নবলক্ষ কং ।

ক্রিমিনাং কদ্র সংখ্যাচ পক্ষজংদশ লক্ষকং ।

পশুত্রিংশতি লক্ষঞ্চ চতুলক্ষানি মানবে ॥

(কথা)

গছ গছনিত কুৰি লক্ষবার, পানীত ন লক্ষ বার,
পোক পকুৱাইহে এগাব লক্ষ বার, পক্ষী কুলত দশ
লক্ষ বার, পশু যোনিত ডেৰ কুৰি লক্ষ, মনুষ্য
যোনিত চাৰি লক্ষ, এই চতুৰাশি লক্ষ নবক ।

স্বাবৰ যোনি ।

(ছলড়ী)

শালতাল বেল, লেটুক কঠাল,

আম জাম নাৰিকল ।

তমাল বগৰি, খেজুৰ পাকৰি,

তেতেলিকদম্বদল ॥১০ঃ॥

কুঞ্জ নাগেশ্বৰ, কেতকি তগৰ,

গোলাপ বকুল ফুল ।

যাই যুতি চম্পা, মালতি সেউতি,

শ্ললজ কুসুম কুল ॥১০২॥

অবহি কুশ্মাণ্ড, কলাই সবিহ,

আবোণ্ডল্লযত দেখা ।

সকলে স্থাবর, ইকবা খাগবা,

কিমান কবিবা লেখা ॥১০৩॥

ইসকল সৈকে, কুৰি লক্ষ নরক,

স্থাবর যোনিত যাই ।

আগেও ভোগিছা, ভোগিব ল'গিব,

যদি হবি মনে নাই ॥১০৪॥

প্রেমপিৰীতিক, লগত লইয়া,

হবি নাম কবা সাৰ ।

হরিক ভক্তিলে যাব নেলাগিব

স্থাবর যোনিক আৰ ॥১০৫॥

হবি নামচিনি হবি আগে ভজ

যিহবিহবিব মন ।

ছয়টী আখৰে, হয় ছয় বস,

ছয় খা হু বর্তমান ॥১০৬॥

তিনি নামে হয়, ভাব প্রেম বস,

বিচাৰ মন সদায় ।

ভজন বিলাসে, নহবা নৈৰাশ,
দাসকাশী নাথে কয় ॥১০৭॥*

সংক্ষীপ্ত বাকি নকৰ ।

পদ ।

এহিমতে জলৰ মাজত জীব যত ।
সকলোৰে নব লক্ষ জাতি যোগিতত ॥১০৮॥
সেয়ে নব লক্ষ নৰ্ক জানিবা নিশ্চয় ।
যোনিলিঙ্গ তন্ত্ৰ আৰু কশীখণ্ডে কয় ॥১০৯॥
একোনাহি ইমকল জনম ধৰিলে ।
গোমানুষ মৰা পচা মলমুত্ৰ পালে ॥১১০ ॥
সকলোৰে ভক্ততাৰ আনৰ কি কথা ।
নিজক নিজে খাৰা খাই জানিবা সৰ্ব্বথা ॥১১১॥
তদন্তৰে ভ্ৰমৰাদি ক্ৰিমিৰ কুলত ।
একাদশ লক্ষ নৰ্ক ভোগিব তথাত ॥১১২॥
তৈৰ পৰা পক্ষী যোনি দশ লক্ষ বাৰ ।
ভ্ৰমণ কৰিয়া দুঃখ পাইবে অপাৰ ॥১১৩॥
পৰে পশু যোনি ত্ৰিংশ লক্ষ বাৰ যাই ।
শীতে বাতে বৰষনে কষ্ট থাকি নাই ॥১১৪॥

এইৰূপে সিও জন্ম কৰিলেক ক্ষয় ।
 চাৰি লক্ষ যোনিত পৰে মানুষ হোৱয় ॥১১৫॥
 সংক্ষেপেতে কহু শূনা তাৰ পৰিপাতি ।
 গাৰোমিৰ নগা কুকি বনৰিয়া জাতি ॥১১৬॥
 বহু আছে সকলোৰে পশু ব্যৱহাৰ ।
 পকা কাচা নাই একো খাবাৰ বিচাৰ ॥১১৭॥

গড়ুৰ পুৰাণে ।

“অশিতি চতুৰশ্চৈব লক্ষজাতিজন্মসু ।
 ভ্রমন্তি পুৰুষপ্ৰাপ্তমানুষজন্ম পুণ্ড্ৰিয়াং ।
 শূদ্ৰযোনিশতং প্ৰাপ্ত ব্ৰাহ্মনন্ত তদন্তৰে ॥”

(পদ)

তৈৰপৰাএশযোনি অস্তে পুণ্ড্ৰ্য হই ।
 শূদ্ৰকূলেজন্মি যদি ভক্তি পোৱা নাই ॥১১৮॥
 পৰে একবাৰ ব্ৰহ্ম কুলত জনম ।
 এহি সে কাৰণে হৈ ব্ৰাহ্মণ উত্তম ॥১১৯ ॥

কাশীখণ্ডে ।

“এমাজন্মবদাপ্ৰোক্তা মৃত্তিভবতি তৎক্ষণাৎ ।
 স্বধৰ্ম্মেন পৰিভ্রষ্টা পুনশ্চ স্বাৰৰ ক্ৰমাৎ ॥”

(পদ)

এই জন্ম পালে মুক্তি অতি শীঘ্ৰে পায় ।
 হৰিভক্তি পাবলৈকে কষ্ট বুলি কয় ॥১২০॥
 স্বধৰ্ম্মত পৰিভ্রষ্ট নহব বুলিয়া ।
 যোনিলিপ্ততন্ত্ৰে পুনঃ কহে ফুকাৰিয়া ॥১২১॥

(তথাহি)

“উভমে উভমাং যাতি আত্মনাং জনতাৰয়েৎ ।
 সএব আত্মঘাতিস্মাৎ পুনৰ্ঘ্যাস্ততি যাতনা ॥”

(পদ)

সকলজন্মৰ সাৰ ব্রাহ্মণ হইয়া ।
 সকল যুগৰ সাৰ কলিক পাইয়া ॥১২২॥
 ভজিলাহা হৰি নাম সৰ্ব্ব ধৰ্ম্ম সাৰ ।
 সৰ্ব্ব অবতাৰ মধো গোৰাক্সাবতাৰ ॥১২৩॥
 গুৰুতে সদগুৰু মন্ত্ৰ শ্ৰীচৈতন্য আৰ ।
 লইপাই কৰিআছা কাৰ্য্য উত্তমৰ ॥১২৪॥
 কিন্তু জ্ঞান কৰ্ম্ম তাতে মিহলি কৰিলে ।
 পুনৰ যাতনাক যাব বুলিয়া কহিলে ॥১২৫॥

(তথাহি)

সিদ্ধান্ত চন্দ্র উদয় নাটকে ।

“অন্নযোগে যথাত্ত্বত্বত্বমপি নাং কদা ।
 তথাবৈদি যুক্ত বাগবাগত্ব নৈবচ নৈবচ ॥”

(পদ)

যদি অল্প অল্পবসদুষ্কতপৰয় ।
 তৎক্ষণাত দধি নাম ধাৰণ কৰয় ॥১২৬॥
 দুষ্কৃত নাথাকে তাক সকলোৰে জানে ।
 স্বতন্ত্র থাকিব নৰে মিহলিয়া গুণে ॥১২৭॥
 তেনেজ্ঞান কৰ্ম্মে বাগমিহলি কৰিলে ।
 বাগৰ নাথাকে লেস জানিবা সকলে ॥১২৮॥
 জ্ঞানকৰ্ম্মে মুক্তি, বাগেভক্তি বুলি ধৰা ।
 ভকতি কৰিবা যোনে মুকুতিক এৰা ॥১২৯॥
 মুক্তিপথে দান ব্ৰত তীৰ্থক ভ্ৰমণ ।
 ধৰ্ম্মকৰ্ম্ম যত মানে মুক্তিৰ কাৰণ ॥১৩০॥
 আকেসে কৈতভ বুলি সাধু শাস্ত্ৰে কয় ।
 আকতেজি মুক্তিতনিষ্পৃহা ভক্ত হয় ॥১৩১ ॥
 এয়েবৈদি ভক্তি আৰ চতুঃষষ্টি বস ।
 আৰ মধ্যে নববিধে কৰে কৃষ্ণ বশ ॥১৩২॥
 যেনে কোন ঔষধে বোগৰ সাম্য হয় ।
 সুগুছে পলমে আকোহব পুনৰায় ॥১৩৩॥
 তেনে নববিধে কৃষ্ণে বশো কৰে যদি
 ঐশ্বৰ্য্য জ্ঞানৰ গুণে ভুলে নিবৰধি ॥১৩৪॥

সেই নববিধে বসময়ী ভক্তি বুলি ।
 কয়কাৰোমনে ভাবে দিলে চিত্ত খুলি ১৩৫॥
 বসময়ী বুলিতাক ধৰিব নেলাগে ।
 তাৰ পটন্তৰ এক শুনা মনযোগে ॥১৩৬॥
 আছে যুবতীৰ যিবা বসন ভূষণ ।
 স্বামীসহ বাসে তাৰ নাই প্ৰয়োজন ॥১৩৭॥
 কাৰ প্ৰয়োজন কহু শুনা সৰ্বজন ।
 ভননেত্ৰ মুখদৃষ্টি পথৰ নিচান ॥১৩৮॥
 নবধাভক্তিবো তেনে জ্ঞানিবা কাৰণ ।
 এনেশক্তি নাই কিয়ানুগ্ৰহ' গিজন ॥১৩৯॥
 কানেও নুশুনেকৰে কিকপে শ্ৰবণ ।
 অৰাক হইছে নৰে কৰিব কীৰ্ত্তন ॥ ১৪০॥
 কিকপ চিন্তিব দেখা নাই কোন দিন ।
 উঠিব নোৱাৰে কৰে কিমতে বন্দন ॥১৪১॥
 ভালবেসে ভক্তি ইযে নিদানৰ নহে ।
 ভক্তৰ লক্ষণ তাক ভকতি নকহে ॥১৪২॥
 ভকতি নহলে কোনে শ্ৰবন কীৰ্ত্তন ।
 কলেও নকৰে দেখে' শুনু সৰ্বক্ষণ ॥১৪৩॥
 কোন স্থানে ভাগবত কীৰ্ত্তন হইছে ।
 কোনোবাই শুনিবলৈ লগক ধৰিছে ॥১৪৪॥

কোনোবাই কহে মোৰ সকাম অনেক ।
 শুনিব যি গলেগাৰে নযাইব ঢাক ॥১৪৫॥
 এহি বুলি কীৰ্ত্তনক হেঘজ্ঞান কৰি ।
 অন্তহানে অণু কাৰ্য্যে যায় লৰালৰি ॥১৪৬॥
 ভকতি নাইকা গুনে শ্রবণ নকৰে ।
 বৰ্ত্তমান কালে জনা শুনা সবে, নৰে ॥১৪৭॥
 নকলেও হৰি কথা শুনিয়াৰ প্ৰতি ।
 সাধুৰ সঙ্গক আহা গোৱাদিনে ৰাতি ॥১৪৯॥
 কৰেমি ৰসত সেয়ে ভক্তি ৰসময়ী ।
 কেই ৰসে পূৰ্ণ যদি জানে সগুদয়ী ॥১৪৯॥
 সেয়ে নিজ ভক্ত ভকতিৰ সেয়ে সাৰ ।
 ভাবিচোৱা হেৰামন বৃদ্ধি অহঙ্কাৰ ॥১৫০॥
 চিত্ত সমে সবে সেই পথ অনুসৰি ।
 দাস কাশীনাথে কহে বলা হৰি হৰি ॥১৫১॥*

ৰচোতাৰ পৰিচয় ।

(ছবি)

চাৰি কুৰি চাৰি ক্ৰোশে, পৰিমান যেই দেশে,
 হয় সেই মোৰ নিজ দেশ ।

দ্বাপবেসে ভৈলা কাল, পাত্ৰ শ্রীনন্দ দুলাল,

বুলি আক জানিবা বিশেষ ॥১৫২॥

অপাত্রেই পাত্ৰ পাই, অহঙ্কাৰে মত্ত হই,

নাই তাঁৰ প্রতি পূৰ্ব্ববাগ ।

ভাবনাৰো নাই লেস, মাত্ৰ তি কামালা ভেস,

আশ্রয়ৰো নজানুছ ভাগ ॥১৫৩॥

জন্ম মোৰ দ্বিজ কুল, কলিতে দ্বাপৰ কাল,

পালোঁ। পূৰ্ব্বজন্মৰ ফলে ।

চৈতন্য মন্ত্ৰৰ চিন, নাই দেখি কৰো ঘিন

ইজন্মৰ ফল এই হলে ॥১৫৪॥

শ্রীভজন বিলাসৰ, পূৰ্ব্বাপৰ নিয়মৰ,

মতে একোকাৰ্য্য নকৰিলোঁ ।

ঘাই নাম গুৰু দাস, হই ভজনে উল্লাস,

লাভে মূলে সমূলী ডুবািলোঁ ॥১৫৫॥*

(যামলে)

মন্ত্ৰাদি মন্ত্ৰ চৈতন্য দেশ কালাদি পাত্ৰতঃ ।

এতেনাবদয়েৎ যন্ত সগুৰু শিষ্যঘাতকাঃ ॥

কথা ।

সকল মন্ত্ৰৰ গুৰ চৈতন্য মন্ত্ৰ ইয়াকে আৰু
দেশ, কাল, পাত্ৰ যি গুৰুই বুজাই নিদিয়ে তেওঁয়ে

PLEASE HANDLE THE BOOK CAREFULLY.

শ্রীভজ্ঞন বিলাস পদ্ধতি ।

২৯

শিষ্য বধী গুরু জানিবা । ইতি শ্রীকাশীনাথ দাস
বিবচিত শ্রীভজ্ঞনবিলাস পদ্ধতি তেবশ চৈধ্য চনব
দ্বাশত চাৰিটী তিপনি, সাৰে তেবটী শ্লোক, আঠ
চল্লিশ সাৰি ভাঙ্গনি কথা আৰু এশ পচ্ পন্ন পদ-
শকে সমাপ্ত হল ॥*॥ ॥*॥ ॥*॥ ॥*॥ ॥*॥

অন্ত ।

(H. N. S. COLLECTION)
TEZPUR.

জাননী ।

ইয়াৰ দ্বাৰাই সকলোকে জানোৱা হল যে, তলত লেখা দৰ্শ্য
পুথি ছখন মোৰ ওচৰত পোৱা যায়। আৰু একে লগে চাৰি
খন শ্ৰীভজ্ঞনবিলাস পদ্ধতি, নিলে তাৰ লগত বিনা মূল্যে। সৰ্বস্বত্ব
সাৰ, এখন উপহাৰ দিয়া যাব।

পুথিৰ নাম।	মূল্য।
১। শ্ৰীভজ্ঞনবিলাস পদ্ধতি	১.০০
২। সৰ্বস্বত্ব সাৰ	০.৫০

১৭৭৭ —

শ্ৰীলাহিৰাম তালুকদাৰ,
পোঃ পাটাচানকুচি,
মাঃ বামাখাটা, কামৰূপ।